

آیا آدم ندید!

محسن نیکبخت

جبران خلیل جبران



شرکت مطالعات و نشر کتاب پارسه

مقدمه

... همه کتاب‌های اخلاقی، بشردوستانه، مذهبی و... چه آنها که روزگاری بر سنگ حک شد، و چه آنهایی که بر گِل و پاپیروس، و اکنون بر کاغذهای مختلف نوشته می‌شود، فقط به خاطر یک واقعه شوم است؛ واقعه‌ای که در آن، پدربزرگمان «آدم»، فریب شیطان را خورد و بر سیبِ (?) احتمالاً سرخِ درخت ممنوعه دندان فرو کرد؛ دندانی که امروز، گاهی مانند «دندانِ مار» گزنده پدیدار می‌شود، و گاهی مثل «دندانِ گرگ» درنده و بی‌رحم.

گاهی اوقات، وقتی به این اتفاق نحس می‌اندیشیم، این سؤال برایمان مطرح می‌شود که: آیا به راستی «آدم» ندید آنچه را که فرزندانش خلفش، از پس این دندان فرو کردن در سیب، انجام خواهند داد؟ اگر دید، با چه لذتی آن سیب را جوید و بلعید، و اگر ندید...

به هر تقدیر و سرنوشتی که بخواهیم از آن یاد کنیم، آن اتفاق افتاد و فرزندانش آدم، از همان روز نخستین که پا به این کره خاکی گذاشتند، دست خود را به گناهی که در بهشت سابقه نداشته و یا اصلاً گناه نبوده، آلوده کردند... و این گناه، روز به روز بیشتر و متفاوت‌تر شد، و ما روز به روز با شیطان آشنا تر شدیم و برخی نیز، روز به روز برای دوری انسان از شیطان و گناه، نوشتند و نوشتند... ولی ما، روز

به روز، گناهکارتر و گناهکارتر شدیم.

این کتاب کوچک نیز، یکی دیگر از همان نوشته‌هایی است که شاید روزگاری، بر سنگ حک شده بود و امروز، روی کاغذ چاپ شده است؛ و به این خیال که گناهکار و گناهکارتر نشویم!

دایانا گیوسون

کتابی که با عنوان «آیا آدم ندید!» در پیش رو دارید، یکی دیگر از کتاب‌هایی است که از دو بخش مجزا تشکیل شده است؛ بخش اول آن، گزیده‌ایست از کتاب کوچک جبران خلیل جبران با نام «ماسه و کف» و بخش دوم، جملات کوتاه و بلندی است از مترجم این کتاب که طی سالیانی که با آثار جبران آشناست و حتی با آنها زندگی می‌کند، با قلمی و اندیشه‌ای در مسیر خلیل جبران در حواشی کتاب‌هایش نوشته بود... ما نیز چنین اندیشیدیم که با گردآوری این مجموعه کوچک، فرهنگی هر چند مختصر، از اندیشه‌هایی کاملاً شرقی، منتشر نماییم.

همیشه

بر این کرانه‌ها قدم می‌زنم،
میان ماسه و کف.

مدّ دریا، جای پایم را می‌شوید،
و باد، بر کف‌ها خواهد دمید.

اما ساحل و دریا باقی خواهد ماند
همیشه.



این فکر، همواره مرا می‌آزارد:

آیا وقتی پدرمان «آدم»،
برای خوردن سیب بهشتی، به آن چشم دوخت،
روی پوستِ سرخ آن،
جنگ و مکافاتِ فرزندانش را در زمینِ پست ندید؟

اگر دید،
با چه لذتی بر آن سیب، دندان فرو کرد؟

